

Indkaldelse af idéer
og forslag til
afgrænsning af

**Miljøkonsekvensrapport
for klima-lavbundsprojekt
i Store Vildmose**

j.nr. 2025-11043

maj 2026

Hvad er en miljøkonsekvensrapport?

Projekter, der må antages at kunne påvirke miljøet væsentligt, kan kun realiseres på baggrund af en omfattende vurdering af konsekvenserne for miljøet. Vurderingen skal påvise, beskrive og vurdere projektets væsentlige direkte og indirekte virkning på:

- Befolkningen og menneskers sundhed
- Den biologiske mangfoldighed, med særlig vægt på arter og naturtyper, der er beskyttede
- Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima
- Materielle goder, kulturarv og landskab
- Større menneske- eller naturskabte katastroferisici og ulykker
- Ressourceeffektivitet
- Samt samspillet mellem disse faktorer

Miljøvurderingen bygger på en miljøkonsekvensrapport, som bygherre skal fremlægge¹. Inden miljøkonsekvensrapporten bliver udarbejdet, indkaldes idéer og forslag til miljøkonsekvensrapportens indhold. Formålet er, at borgere, virksomheder, myndigheder og andre interessenter, der kan blive berørt af projektet, får mulighed for at stille spørgsmål og komme med input til miljøkonsekvensrapportens indhold. Det kan f.eks. være idéer til, hvilke miljøpåvirkninger der skal tillægges særlig vægt i vurderingen, og det kan være forslag om alternativer til projektet eller dets placering.

Miljøkonsekvensrapporten skal give en samlet beskrivelse af projektet og dets miljøkonsekvenser og danne grundlag for en offentlig debat, såvel som miljømyndighedens endelige beslutning om, hvorvidt der kan gives tilladelse til projektet.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø gennemgår miljøkonsekvensrapporten. Rapporten vil, sammen med ansøgningen, eventuelle supplerende oplysninger fra bygherre og udkast til tilladelser, blive offentligt fremlagt i minimum 30 dage. Her bliver der igen mulighed for at sende bemærkninger til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. På baggrund af de indkomne bemærkninger og konklusionerne i miljøvurderingen, vil Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø afgøre, om der kan udstedes tilladelse til det ansøgte projekt.

Læs mere om miljøvurderinger på: <https://sgavmst.dk/natur-og-jagt/miljoevurdering>

---

¹ Gælder for projekter omfattet af § 15 i miljøvurderingsloven med tilhørende bekendtgørelse. Miljøministeriets LBK nr. 4 af 03/01/2023 vedr. bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) og BEK nr. 1608 af 09/12/2024 vedr. bekendtgørelse om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter.

Indhold

1.	Klima-lavbundsprojekt i Store Vildmose	4
1.1	Indledning og baggrund for projektet	4
1.2	Projektbeskrivelse	4
1.3	Myndighedsbehandling	6
1.3.1	Miljøvurdering	6
1.3.2	Øvrige tilladelser	6
2.	Projektets miljøpåvirkninger	6
2.1	Påvirkning fra støj og trafik	6
2.2	Påvirkning af jord og jordarealer	6
2.3	Påvirkning af grundvand og overfladevand	7
2.4	Påvirkning af landskab og kultur	7
2.5	Påvirkning af friluftsliv og rekreativ værdi	7
2.6	Påvirkning af beskyttet natur og beskyttede arter	7
2.7	Påvirkning af klima	7
2.8	Påvirkning af materielle goder	8
2.9	Kumulation med andre planer og projekter	8
3.	Alternativer	8
4.	Sådan får du indflydelse	8
4.1	Hvordan giver du din mening til kende?	8
4.2	Borgermøde	9
4.3	Den videre proces	9
4.4	Tidsplanen for miljøvurderingen af projektet	10

1. Klima-lavbundsprojekt i Store Vildmose

1.1 Indledning og baggrund for projektet

Projektet er en del af statens indsats for at mindske udledningen af drivhusgasser ved at vådgøre tørveholdig jord. Som følge heraf ophører dyrkningen af arealerne, så der skabes rammer for udvikling af områdets natur.

Projektområdet omfatter arealer i Jammerbugt og Brønderslev kommuner samt en mindre del i Aalborg Kommune. Projektet knytter sig til tidligere tiltag i området. Naturstyrelsen har i samarbejde med COWI i 2023 gennemført et lignende lavbundsprojekt på 350 ha på tilstødende arealer i Ringfenner mellem Damfenner og Biersted Mose. Jammerbugt Kommune og Aage V Jensen Naturfond har desuden i samarbejde med COWI gennemført en række tiltag for genopretning af Åby Mose vest for Damfenner.

1.2 Projektbeskrivelse

Store Vildmose var tidligere en stor, sammenhængende højmose, men den er i dag præget af omfattende afvanding og landbrugsdrift samt tidligere og stedvis fortsat tørveindvinding. De afvandede og opdyrkede arealer udleder i dag betydelige mængder drivhusgasser, da de er kulstofrige.

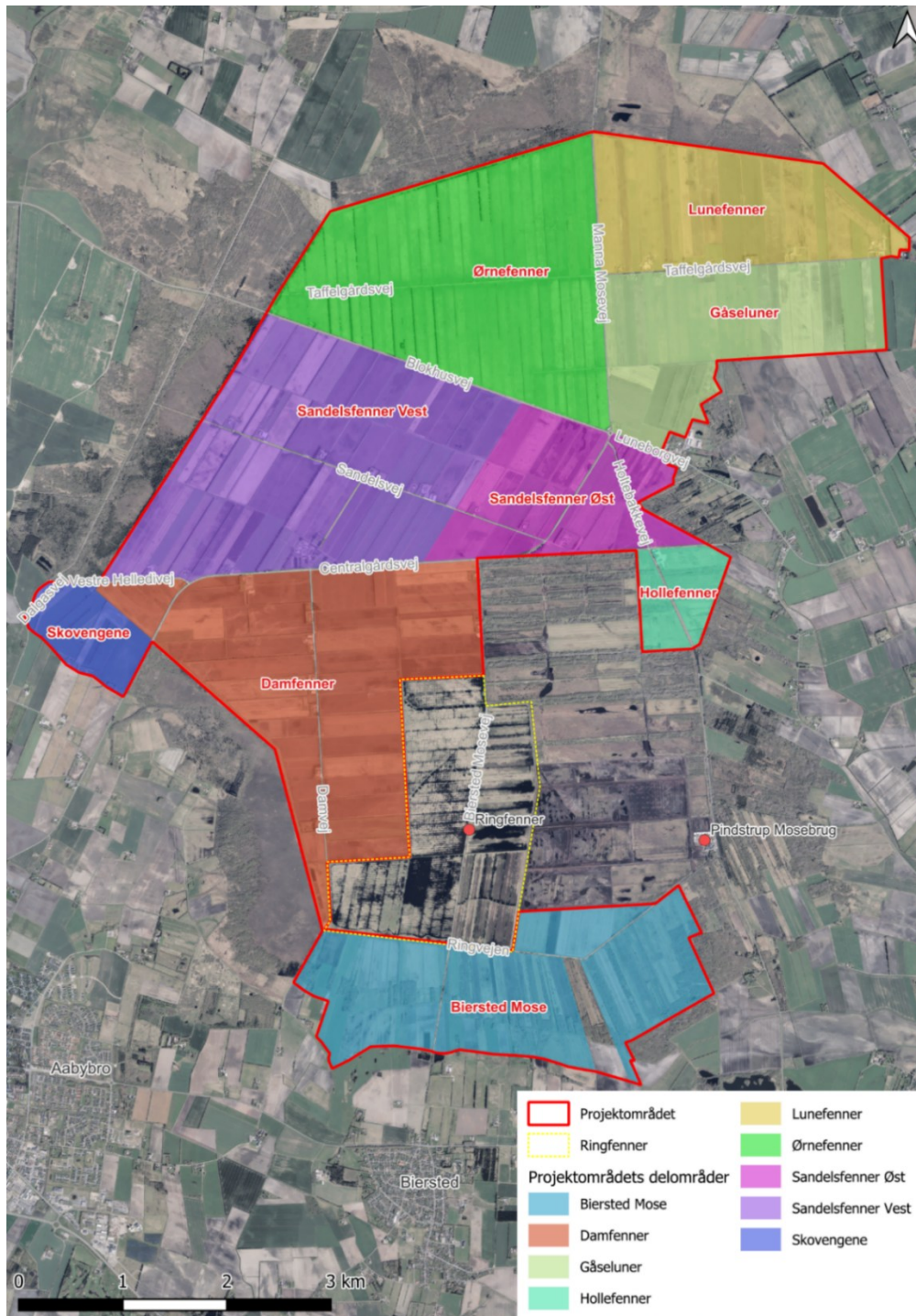
Projektet er en del af statens indsats for at mindske udledningen af drivhusgasser. Klima-lavbundsprojekter har til formål at tage kulstofholdige landbrugsjorder ud af drift og hæve vandstanden på arealerne for at reducere udledningen af CO₂. Klima-lavbundsprojektet bidrager således til målet om at reducere Danmarks udledning af drivhusgasser med 70 % frem mod 2030. Samtidig kan indsatsen understøtte andre hensyn, særligt i forhold til natur, miljø og friluftslivets adgang til områderne.

Afgrænsningen af klima-lavbundsprojektet i Store Vildmose er fortsat under afklaring, men projektet forventes at ende med en samlet størrelse på ca. 3.050 ha. Grundet områdets skala er projektet inddelt i ni delområder, som hver har deres karakteristika ift. afvanding, natur og tekniske forhold, samt i forhold til foreslåede tiltag og konsekvenserne deraf. Projektområdets afgrænsning og inddeling i delområder fremgår af nedstående Figur 1. Der er i forbindelse med projektudviklingen og afgrænsningen af projektet arbejdet med begrebet ”undersøgelsesområde”. Projektets afgrænsning skal foreløbig ses som et undersøgelsesområde, da der endnu pågår dialog med pågældende lodsejere omkring afgrænsningen, og der som sagt ikke er endelig afklaring herom. Projektets afgrænsning, som fremgår af nedenstående figur, skal dermed forstås som et undersøgelsesområde og et udkast til, hvordan afgrænsningen af projektet kan blive.

Projektet vil omfatte følgende tiltag:

- Klargøring af areal
  - Ophør af dyrkning
  - Rydning af levende hegn.
  - Evt. nedrivning af udvalgte bygninger
- Vådlægning
  - Fuld eller delvis opfyldning af grøfter
  - Omlægning af udvalgte vandløb
  - Afbrydelse af dræn
  - Anlæg af tørveskrab samt tidvise eller permanente søer og vandhuller.
  - Terrænregulering til tilbageholdelse af nedbørsoverskud
  - Afbrydelse af en del af Taffelgårdsvej.
- Supplerende natur- og biodiversitetstiltag
  - Udlægning af dødt ved, stammer og sten.
  - Etablering af vandhuller

- Forberedelse til græsning i genoprettede områder i driftsfasen.
- Tiltag for friluftsliv og rekreation
  - Evt. etablering af stier og andre faciliteter til rekreation.
- Afværgetiltag ved eksisterende veje og bygninger
  - Stedvis erosionssikring af eksisterende vejanlæg
  - Etablering af diger/grøfter/dræn/pumper, der holder vandet væk fra bygninger og veje samt ændring af berørte spildevandsanlæg.

Figur 1 Klima-lavbundsprojektet omfatter 9 delområder. Den endelige afgrænsning af projektet er under afklaring.

1.3 Myndighedsbehandling

1.3.1 Miljøvurdering

Der skal gennemføres en miljøvurdering af det konkrete klima-lavbundsprojekt i Store Vildmose i form af udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport med henblik på at opnå en § 25-tilladelse efter miljøvurderingsloven. Det er Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, der er myndighed for projektet i denne proces.

1.3.2 Øvrige tilladelser

Ud over § 25-tilladelse efter miljøvurderingsloven kræver projektet andre myndighedsgodkendelser og dispensationer, inden anlægsarbejderne kan igangsættes. Nedenfor er oplyst tilladelser og dispensationer, som potentielt kan blive nødvendige ved realisering af projektet. Listen er ikke udtømmende:

- Tilladelse efter vandløbslovens § 17 til regulering af vandløb.
- Dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3, jf. lovens § 65 til at foretage tilstandsændringer af beskyttede naturtyper.
- Dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 18 jf. lovens § 65 til at foretage ændringer inden for fortidsmindebeskyttelseslinjer.
- Dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 33 jf. lovens § 50 til at foretage ændringer inden for fredet område.

2. Projektets miljøpåvirkninger

Naturstyrelsen skal for klima-lavbundsprojektet i Store Vildmose udarbejde en miljøkonsekvensrapport, som skal belyse projektets væsentlige miljøpåvirkninger. I den videre miljøvurderingsproces vil der blive foretaget en afgrænsning af miljørapportens indhold, detaljeringsgrad og metoder. Indledningsvis er det forventningen, at nedenstående miljøfaktorer vil blive påvirket.

2.1 Påvirkning fra støj og trafik

Under anlægsarbejdet skal der flyttes store mængder jord internt i området, hvilket vil foregå internt på arealerne ved brug af gravemaskiner, dozer og dumper o.lign. Derudover kan projektet medføre, at mindre dele af det eksisterende vejnet inden for projektområdet enten omlægges eller fjernes, hvilket kan medføre en påvirkning på lokalområdets tilgængelighed hertil. Påvirkningen af trafikale forhold i området og på influensnettet er under afklaring og vil blive nærmere belyst i miljøkonsekvensrapporten. Projektets realisering omfatter anvendelse af støjende anlægsmaskiner. Da anlægsarbejdet foregår over et stort område, vil påvirkningen være lokal afgrænset og midlertidig i den kortvarige periode anlægs-tiltaget udføres.

2.2 Påvirkning af jord og jordarealer

For at kunne opfylde eksisterende grøfter og vandløb samt anlægge nye søer og vandhuller, skal der i anlægsperioden flyttes rundt på store mængder jord internt i projektområdet. Der forventes ikke at blive tilkørt større mængder jord fra eksterne kilder, men der vil blive brugt mindre mængder sand, grus og stenmaterialer. Projektområdet omfatter ikke kortlagte arealer efter jordforureningsloven, og anlægsarbejdet omfatter ikke oplag eller aktiviteter med risiko for jordforurening. Forventede mængder vil indgå som en del af projektbeskrivelsen.

2.3 Påvirkning af grundvand og overfladevand

Den eksisterende landbrugsdrift ophører, hvorfor der forventes reduktioner i udledte næringsstoffer til søer, vandløb og kystvande, idet der sker ophør med sprøjtning, gødskning og omlægning. Dræn afbrydes, grøfter samt kanaler vil blive opfyldt, og enkelte vandløb vil blive omlagt. Dette vil føre til, at overfladevand samles på terræn i stedet for at strømme direkte til recipienter.

Opfyldning af grøfter og kanaler samt sløjfning af dræn medfører, at områdets grundvandsstand hæves i forhold til den nuværende situation. I projektområdet genskabes de naturlige hydrologiske forhold, hvilket vurderes at have en positiv effekt på overflade- og grundvandsforekomsterne.

2.4 Påvirkning af landskab og kultur

Omlægning af arealerne fra landbrugsdrift til våde naturarealer vil medføre en permanent landskabelig forandring. Projektet vil medføre, at landbrugsarealer tilbageføres til deres oprindelige landskabelige udtryk i form af våde naturtyper. Endvidere vil levende hegn, grøfter, kanaler og evt. en række bygninger blive fjernet.

Ørnefener indgår i fredningen af dele af Store Vildmose. Fredningens formål er bl.a. at bevare, opretholde og forbedre de landskabelige værdier, herunder de fenneopdelte landskabskarakterer og områdets åbenhed.

Den nordlige del af projektområdet er omfattet af et kulturarvsareal og flere fortidsminder. Som udgangspunkt må tilstanden omkring fortidsminderne ikke ændres. Gravearbejdet i forbindelse med projektet er begrænset til afskrabning af ca. 25 cm toptørv i områder, samt etablering af et nyt, terrænnært forløb af Stavad Kanal, så der forventes ikke påtruffet ukendte fortidsminder under arbejdet. Opdages fortidsminder under jordarbejdet, skal arbejdet standses. Under drift vil projektet medføre, at der vil forekomme periodevis opstuvning af vand på terræn nær fortidsminderne, og der vil igen strømme vand mellem trædestenene i Ørnefener.

2.5 Påvirkning af friluftsliv og rekreativ værdi

På sigt vurderes projektet at skabe meget store nye naturområder, levesteder for arter og medføre en markant forbedret naturkvalitet i eksisterende naturområder. Dette vil samtidig have en rekreativ oplevelses- og formidlingsværdi for offentligheden. Projektets muliggørelse af f.eks. nye stiforbindelser, ud-kigstårn samt bord-bænkesæt (afledte effekter af projektet) vil kunne fremme offentlighedens muligheder for et aktivt friluftsliv. Samlet vurderes projektets driftsfase at kunne medføre en positiv udvikling af friluftsliv i området og de rekreative værdier.

2.6 Påvirkning af beskyttet natur og beskyttede arter

Projektets gennemførelse vil medføre, at den intensive landbrugsdrift ophører, og jordene vådlægges. Desuden vil mange af de levende hegn blive fjernet, og nogle af de eksisterende bygninger nedrives. Fjernelse af bygninger kan potentielt påvirke yngle- og rasteområder for flagermus. Projektet vil skabe grundlag for en stor udvidelse af naturarealet i form af moser, søer og enge og en udvikling mod mere vild natur. Projektets påvirkning af beskyttet natur og beskyttede arter samt Natura 2000-områder vil blive vurderet nærmere.

2.7 Påvirkning af klima

Projektet vil i anlægsfasen udlede mindre mængder drivhusgasser, men formålet med projektet er at mindske udledningen af drivhusgasser ved at tage kulstofholdige landbrugsjorder ud af drift og hæve vandstanden. Projektet vil dermed påvirke klima og fremme de politiske klimamålsætninger.

2.8 Påvirkning af materielle goder

Projektet vil, uden for den fastsatte projektgrænse, ikke afstedkomme direkte påvirkninger af afvandringsforholdene eller af bygninger, veje og anden infrastruktur. Inden for projektområdet skal nogle af de eksisterende bygninger dog nedrives, og det er muligt, at dele af det eksisterende vejnet fjernes/omlægges, hvorfor der vil blive genereret byggeaffald. Herudover vil projektet medføre, at et stort landbrugsareal tages ud af drift, hvilket kan påvirke den lokale jobskabelse indenfor landbrugserhvervet, samt de socioøkonomiske forhold generelt.

Projektområdet grænser op til et aktivt råstofområde, hvor der opgraves tørv til produktion af spagnum. For råstofgraveområdet, der overlapper med projektområdet, vurderes det ikke muligt at foretage råstofgravning fremadrettet, da klima-lavbundsprojektet og råstofgravning er uforeneligt.

2.9 Kumulation med andre planer og projekter

Flere planer og projekter kan potentielt medføre kumulative effekter med klima-lavbundsprojekt i Store Vildmose. Dette omfatter bl.a. flere solcelleparker, vindmøller og energiparker. Herudover er der kendskab til et kommunalt klima-lavbundsprojekt ved Gåseluner og mulige udtagningsområder i forbindelse med Grøn Trepert.

Eventuelle øvrige planer og planlagte projekter, som der i løbet af miljøvurderingsprocessen opnås kendskab til, skal ligeledes behandles i det relevante omfang.

3. Alternativer

Det er lovpligtigt at beskrive referencescenariet, der omfatter den sandsynlige udvikling, hvis projektet ikke gennemføres. Referencescenariet vil derved indgå i miljøkonsekvensrapporten.

Miljøkonsekvensrapporten skal ligeledes indeholde en beskrivelse af de rimelige alternativer, som er undersøgt, og som er relevante for projektet. Projektet er udviklet gennem en længere proces, der bl.a. har omfattet opmåling, hydrologiske og geotekniske undersøgelser samt omfattende dialog med områdets grundejere. På bagkant af denne proces er der ikke identificeret rimelige alternativer til projektet.

Ud fra indkomne input og høringssvar i forbindelse med denne idéfase, og den senere 2. offentlighedsfase, vil der efterfølgende kunne foretages justeringer, hvilket betyder, at rimelige alternativer, som indkommer under høringen, vil indgå i bygherres miljøkonsekvensrapport.

4. Sådan får du indflydelse

4.1 Hvordan giver du din mening til kende?

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vil gerne have input fra borgere, foreninger, organisationer, virksomheder og berørte myndigheder om hvilke miljøforhold, der er vigtige at undersøge i forbindelse med den miljøkonsekvensrapport, som bygherre skal udarbejde. Det gælder særligt, hvis der er miljøforhold, der ikke er nævnt i de foregående afsnit, men som er relevante at inddrage.

Vi skal have modtaget dine idéer og forslag skriftligt per brev eller e-mail **senest den 3. juli 2026**.

Dit bidrag skal sendes til:

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Lerchesgade 35
5000 Odense C

eller som e-mail til:

mail@sgav.dk

Anfør venligst emnet:

Miljøvurdering af Store Vildmose, Klima-lavbundsprojekt, j.nr. 2025 - 11043.

Herudover bedes du/I anføre navn og adresse i høringsvaret.

Flere oplysninger kan fås hos Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, tlf.: +45 33 95 80 00 eller e-mail: mail@sgav.dk

4.2 Borgermøde

Naturstyrelsen indkalder til borgermøde

D. 22. juni 2026

Kl. 19:00-21:00

Kultur- og erhvervscenter Jammerbugt

Søparken 2

9440 Aabybro

På borgermødet kan du høre om Naturstyrelsens forslag til Klima-lavbundsprojekt Store Vildmose, herunder processen for miljøvurderingen. Du kan også stille spørgsmål til medarbejdere fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, repræsentanter fra Naturstyrelsens rådgiver - COWI og Naturstyrelsen.

4.3 Den videre proces

Når idéfasen (1. offentlighedsfase) er afsluttet, sammenfatter Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø de indkomne forslag i en udtalelse (afgrænsning), der fastlægger, hvad der skal indgå i bygherres videre arbejde med udarbejdelsen af miljøkonsekvensrapporten. Dette vil blive lagt på Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's hjemmeside www.sgav.dk.

Miljøkonsekvensrapporten danner grundlaget for Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's vurdering af om projektet kan tillades. Her vil eventuelle påvirkninger af mennesker, natur og miljø i området blive vurderet, herunder om der er behov for foranstaltninger til at forebygge eller begrænse forventede væsentlige skadelige indvirkninger.

Bygherres ansøgning, miljøkonsekvensrapport og Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's udkast til afgørelse sendes i offentlig høring i minimum 30 dage. Herefter vil Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdere, om der kan meddeles § 25-tilladelse til projektet.

Der kan læses mere om projektet på:

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's hjemmeside:

<https://sgavmst.dk/natur-og-jagt/miljoevurdering/igangvaerende-miljoevurderinger/klima-lavbundsprojekt-i-store-vildmose>

og Naturstyrelsens hjemmeside:

<https://naturstyrelsen.dk/ny-natur/klima-lavbundsprojekter/klima-lavbundsprojekt-store-vildmose>

4.4 Tidsplanen for miljøvurderingen af projektet

Miljøvurderingsprocesserne planlægges udført efter nedenstående hovedtræk:

Idéfase (1. offentlighedsfase):	Q2 2026 – Q3 2026
Natur- og miljøundersøgelser:	Q1 2025 – Q4 2026
Udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport:	Q3 2026 – Q3 2027
2. offentlighedsfase:	Q4 2027 – Q1 2028
Afgørelse om § 25-tilladelse:	Q2 2028

Styrelsen for Grøn
Arealomlægning og Vandmiljø
Lerchesgade 35
5000 Odense C
www.sgav.dk